

Stammeforsøg med holdbar vinter-hvidkål. 1954—57

Ved JOHS. JENSEN

551. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Beretningen omhandler stammeforsøg med holdbar vinter-hvidkål, udført ved Blangstedgaard, Rønhave, Spangsbjerg og Hornum, samt udstationeret ved Esbjerg.

Forsøgene er en fortsættelse af tilsvarende forsøg i 1938—40, hvis resultater er meddelt i 366. beretning.

Beretningen er udarbejdet af assistent *Johs. Jensen*, Spangsbjerg.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Indledning

Efter turnusplanen for afprøvning af køkkenurter blev der i vinteren 1954 indbudt til stammeforsøg med holdbar vinter-hvidkål. Fra 7 frøfirmaer blev der tilmeldt ialt 20 stammer. På grundlag af oplysninger i anmeldelseskemaerne blev 13 stammer udvalgt til at deltage i forsøgene.

I opgørelsen er kun medregnet 11 stammer, idet 2 af stammerne i løbet af forsøgsperioden måtte udgå, da frøavlens mislykkedes for de pågældende indsendere.

Da det ved de her beskrevne forsøg hovedsageligt drejer sig om at få afprøvet stammernes holdbarhed ved opbevaring vinteren over, er disse udført som kombinerede udbytte- og opbevaringsforsøg.

Oplysninger om de klimatologiske forhold ved de enkelte forsøgsstationer i forsøgsperioden 1954—57 findes i tabel 1. For Rønnaves vedkommende blev de meteorologiske målinger først påbegyndt i foråret 1955. Af denne grund er der ikke her angivet normaltemperatur og -nedbør.

Som det fremgår af tabellen, var temperaturen i 1954 omkring det normale, for vinteren dog ret lav, medens nedbørmængden i sommer- og efterårsmånederne lå noget højere. I

Tabel 1. Meteorologiske forhold. 1954—57

	Temperatur i °C				Antal frostdage			Nedbør mm			
	1954 —55	1955 —56	1956 —57	nor- mal	1954 —55	1955 —56	1956 —57	1954 —55	1955 —56	1956 —57	nor- mal
Blangstedgd.											
Forår	6.9	4.7	6.0	6.4	33	31	32	67	153	62	116
Sommer . . .	14.7	16.9	14.6	15.4	—	—	—	238	118	183	181
Efterår . . .	9.0	9.4	8.5	8.5	9	16	11	237	131	116	172
Vinter	—0.2	—0.9	3.0	0.9	58	61	37	128	145	125	132
Rønhave											
Forår	—	—	5.8	—	—	—	22	—	—	64	—
Sommer . . .	—	16.4	14.3	—	—	—	—	—	131	242	—
Efterår . . .	—	9.3	8.9	—	—	5	6	—	140	179	—
Vinter	—	—0.8	3.2	—	—	64	29	—	160	175	—
Spangsbjerg											
Forår	6.8	4.7	5.9	6.3	33	32	35	160	171	90	125
Sommer . . .	14.8	16.4	14.5	15.4	—	—	—	277	126	210	224
Efterår . . .	9.6	10.3	9.1	9.0	11	15	12	353	213	165	270
Vinter	0.2	—0.8	3.3	0.9	53	61	31	161	221	190	171
Hornum											
Forår	6.5	4.0	5.4	5.9	40	41	41	90	115	65	111
Sommer . . .	14.4	16.6	14.1	14.9	—	—	—	287	125	174	206
Efterår . . .	8.2	9.0	7.8	7.9	14	18	16	342	262	155	206
Vinter	—0.5	—2.1	2.5	0.3	61	69	41	152	153	177	134

1955 var foråret meget koldt og sent. Såningen og udplantningen fandt derfor sted senere end normalt. Det samme gjorde sig i nogen grad gældende i 1956. Sommernedbøren 1955 var kun lidt over halvdelen af det normale. Vinteren 1956—57 var usædvanlig mild, godt 2° C over normalen. Det kneb derfor med at holde tilstrækkelig lav temperatur i kulerne og opbevaringsrummene. Som følge heraf blev opbevaringssvindet gennemgående højere end normalt.

Forsøgsarbejdet

Forsøgene er udført i årene 1954—57 ved Blangstedgaard på svær lerjord og ved Spangsbjerg og Hornum på henholdsvis god sandmuldet og lettere sandmuldet jord, samt udstationeret hos gartner J. Bennedsen, Brøndum ved Esbjerg, på let, mørk, fin-kornet sandjord. Ved Rønhave, der har ret svær lerjord, blev forsøgene først udført fra 1955.

Af disse ialt 14 forsøg er 12 forsøg medregnet i opgørelsen. Forsøget ved Blangstedgaard i 1954 har måttet udgå på grund af ret stærk bormangel, der havde en meget nedsat holdbarhed af kålene til følge. Forsøget ved Hornum i 1955 måtte ligeledes udgå, idet de fleste af kålene som følge af dårlig hoveddannelse var uegnede til opbevaring.

Forsøgene er anlagt med 7 fællesparceller à 24,5 m². Række- og planteafstand 70 cm, et enkelt forsøg dog 60 cm. I 1954 blev forsøgene ved Spangsbjerg og i Brøndum sået direkte på blivestedet i begyndelsen af april og udtyndet ca. 2 måneder senere. Alle de øvrige forsøg er sået i bænk omkring 1. april og udplantet sidst i maj. Hvor det har været nødvendigt med efterplantning, er denne foretaget 8 dage senere.

Om forfrugt og gødninger kan oplyses følgende:

		Gødninger kg/ha			
	Forfrugt	kaligødn. 50 %	super- fosfat	Hoechst	kalksalp.
Blangstedg.....	1955 Jordbær...	400	300	—	1000
	1956 Kartoffler ..	300	300	—	1000
Rønhave.....	1955 Bederoer ..	320	400	—	800
	1956 Byg.....	400	400	—	900
Spangsbjerg.....	1954 Ærter.....	450	450	—	1300
	1955 Jordbær...	—	—	850	850
	1956 » ...	—	—	800	1500
Brøndum.....	1954 Asparges ..	450	450	—	1200
	1955 Kartoffler ..	—	—	800	1150
	1956 » ...	—	—	800	1050
Hornum.....	1954 Byg.....	300	500	—	600
	1956 »	500	500	—	800
					+ 150 hkg ajle
					+ 200 hkg staldgød.

Efter plantningen er der vandet 2 gange med ca. 8 dages mellemrum med 1‰ sublumat eller en blanding af 0,02% paration og 0,15% lindan mod angreb af kålfluens larver. Til bekæmpelse af galmyg, kållus og kålorme er der pudret gentagne gange med paration eller DDT.

Før optagningen midt i november er der optalt krydsninger, uudviklede og flergrenede planter. Der er ligeledes gjort optegnelser med hensyn til bladform og bladfarve, samt en optælling

af hvor mange blade hovederne lukker med. Dette har afgørende betydning ved afpudsningen af hovederne efter opbevaringen.

Ved optagningen er der bestemt plantemasse (vægt af hele planten) i 3 parcelhold. I eet parcelhold er planterne, efter afbladningen, taget op med rod, hvorefter de er skåret igennem på langs, og den ind- og udvendige stokhøjde er målt tillige med hovedernes højde og bredde. Der er endvidere givet karakter for hovedtæthed og ribbefinhed.

I de øvrige 6 parcelhold er hovederne, efter en let afpudsning, sorteret i brugbare, revnede, syge og løse, og der er bestemt antal og vægt af alle 4 sorteringer. Endvidere er alle brugbare hoveder i 4 parcelhold typesorteret i flade, runde, ovale, spidse og ballonformede.

Alle brugbare hoveder fra de 6 fællesparceller er derefter forsøgsopbevaret, dels i almindelig jordkule (5 forsøg) og dels i ventileret lagerrum (7 forsøg). Ved opbevaring i alm. flad jordkule er kålene lagt i 3—4 lag i 1 m brede kuler med stokenden opad. Kulerne er dækket med et godt lag halm og derefter med jord langs siderne og med en $\frac{1}{2}$ m bred åbning i toppen. Under opbevaringen er der tilstræbt en temperatur omkring 0° C. Temperaturen er aflæst 1 gang ugentlig, og efter denne er der reguleret med ekstra på- eller afdækning. Ved al vejning og transport af kålene er disse behandlet meget forsigtigt for at undgå tryk- og stødpletter på hovederne.

Ved optagningen fra kuler og lagerrum, der er foretaget ad 2 gange, omkring 1. februar og omkring 20. marts, er hovederne vejjet før afpudsningen til bestemmelse af åndings- og fordampningssvind. Hovederne er derefter sorteret i brugbare, revnede og syge. De brugbare er efter afpudsningen sorteret efter salgsforeningens regler i: I store (over $2\frac{1}{2}$ kg), I middel ($1-2\frac{1}{2}$ kg), II middel og II små (under 1 kg). Antal og vægt er bestemt for hver sortering. Der er ved samme lejlighed givet karakter for udseende efter afpudsning. Stammerne er i alle tabeller opstillet efter udbyttet ved sidste optagning.

Forsøgsresultater

I tabel 2 er der givet oplysninger om afvigende planter, bladform og bladfarve, angivet i procent af samlet planteantal. End-

Tabel 2. Oplysninger om plantebestanden

Gennemsnit af 12 forsøg

Lb.- nr.	kryds- nin- ger	uud- vik- lede	pct. af samlet planteantal planter				hoveder			pct. af høste- de hoveder		Stok- højde cm
			fler- gre- nede	lang- stil- kede	kort- stil- kede	lyse- grønne	grønne	mørke- grønne	rev- nede	syge	løse	
1.	0.1	4	1	12	88	37	23	40	1	4	4	28
2.	—	5	1	17	83	34	46	20	1	5	3	30
8.	0.1	4	1	16	84	37	36	27	—	5	6	27
9.	—	3	1	8	92	26	40	34	2	8	3	30
13.	—	3	1	9	91	20	50	30	1	11	3	30
12.	—	5	—	14	86	25	28	47	1	5	3	36
6.	—	3	1	14	86	34	34	32	1	10	3	33
7.	—	4	—	13	87	22	43	35	1	9	5	33
11.	—	4	—	13	87	26	46	28	—	13	4	33
5.	0.1	3	1	22	78	34	24	42	1	11	2	36
4.	0.2	7	1	6	94	22	50	28	—	7	7	30

videre antal procent revnede, syge og løse hoveder ved efterårs-optagningen samt gennemsnit af den udvendige stokhøjde. Det bemærkes, at stammerne nr. 5, 6, 11 og 13 har en noget højere procent syge hoveder ved efterårsoptagningen end de øvrige, nr. 4, 9 og 13 har flere kortstilkede blade, nr. 12 flest mørkegrønne hoveder og nr. 1 og 8 laveste stokhøjde.

Tabel 3. Hovedernes form og lukning

Gennemsnit af 6 forsøg

Lb.- nr.	flade	pct. af høstede hoveder				med lukning			Hovedets		Stokhøjde i hovedet i i pct. af hovedhøjde
		runde -ovale	for- mede	spidse	2 bl.	3—4 bl.	over 4 bl.	højde cm	bredde cm		
1.	13	50	36	1	54	37	9	19.8	19.9	67.7	
2.	11	40	49	—	59	34	7	19.2	19.5	67.2	
8.	12	57	29	2	59	35	6	18.3	19.2	61.8	
9.	13	48	39	—	58	36	6	19.1	19.8	68.1	
13.	23	50	27	—	58	35	7	19.8	21.2	64.7	
12.	5	32	63	—	48	41	11	19.0	18.2	66.3	
6.	4	19	77	—	63	33	4	20.6	19.0	70.4	
7.	5	23	72	—	57	36	7	20.1	20.1	67.2	
11.	8	38	54	—	63	34	3	19.8	20.1	68.7	
5.	4	19	77	—	61	32	7	20.0	19.2	69.0	
4.	14	52	33	1	46	37	17	16.7	18.3	67.7	

Tabel 3 giver oplysninger om hovedernes form og lukning. Stammerne nr. 5, 6, 7 og 12 har udpræget ballonformede hoveder, hvorimod de øvrige har mere eller mindre runde til ovale hoveder. Nr. 13 adskiller sig fra alle de andre ved at være noget fladrund, hvilket også fremgår af målene for hovedets højde og bredde. Hovedernes lukning er gennemgående god med undtagelse af nr. 4. Den indvendige stokhøjde er angivet i procent af hovedets højde. Nr. 8 har den korteste indvendige stok, men ivoirigt er der her kun lille forskel mellem stammerne.

Tabel 4. Udbytte pr. ha ved efterårsoptagning
Gennemsnit af 12 forsøg

Lb.-nr.	Høstede hoveder								Forholdstal for brugelige hoveder
	Ant. 100 plt.	Plante-		affald		brugelige hoveder			
		masse* ialt, hkg	ant. 100 plt.	ant. ialt, hkg	ant. 100 plt.	hkg	ant. 100 plt.		
1.....	202	1126	195	636	16	36	179	600	106
2.....	201	1127	192	652	20	57	172	595	105
8.....	202	1146	194	613	23	46	171	567	100
9.....	204	1180	199	669	25	77	174	592	104
13.....	202	1227	196	721	29	100	167	621	110
12.....	202	1116	194	564	19	47	175	517	91
6.....	203	1161	197	685	29	94	168	591	104
7.....	199	1243	192	666	29	87	163	579	102
11.....	200	1198	193	654	34	106	159	548	97
5.....	203	1118	197	627	28	80	169	547	96
4.....	199	1146	187	544	26	60	161	484	85
* Gns. 6 forsøg.							Gns. . .	567	100

I tabel 4 er der givet en oversigt over udbyttet ved efterårsoptagningen. Nr. 13 har med 621 hkg/ha givet det højeste udbytte af brugelige hoveder, dernæst følger nr. 1, 2, 6 og 9. Lavest ydende er nr. 4 med 484 hkg/ha. Det ses, at det samlede planteantal har været meget ensartet for alle stammerne.

Tabel 5 og 6 giver oplysninger om udbyttet efter opbevaringen. Udbyttet er udregnet med den fremkomne opbevaringsprocent af brugelige hoveder og udbyttet ved efterårsoptagningen.

Tabel 5. Procent vægt og antal nedkulede hoveder efter opbevaring
Gennemsnit af 12 forsøg

Lb.-nr.	pct. vægt af				Antal i pct. af				
	bruge- lige hoveder	af- falds- hoveder	af- puds- ning	svind	brugelige store	hoveder I middel	II	affaldshoveder rev- nede	syge
<i>Ved opbevaring til ca. 1. febr.</i>									
1.....	74	3	17	6	57	26	13	1	3
2.....	71	5	19	5	53	31	11	3	2
8.....	74	2	19	5	51	32	14	1	2
9.....	73	4	17	6	56	26	14	1	3
13.....	71	5	18	6	59	21	15	2	3
12.....	75	2	18	5	48	42	8	—	2
6.....	69	7	17	7	53	29	11	3	4
7.....	70	5	18	7	55	26	13	3	3
11.....	73	2	19	6	57	28	12	—	3
5.....	70	6	18	6	51	34	8	5	2
4.....	69	5	20	6	43	37	15	—	5
Gns.....	72	4	18	6					
<i>Ved opbevaring til ca. 20. marts</i>									
1.....	67	4	20	9	51	26	19	2	2
2.....	63	8	20	9	48	29	15	6	2
8.....	65	4	21	10	47	34	14	2	3
9.....	62	10	19	9	41	32	16	7	4
13.....	58	11	20	11	43	28	17	9	3
12.....	67	3	22	8	34	51	12	2	1
6.....	57	12	19	12	43	29	14	8	6
7.....	59	9	20	12	43	33	13	6	5
11.....	63	6	21	10	46	31	16	3	4
5.....	62	10	18	10	41	39	9	7	4
4.....	59	8	23	10	37	33	19	2	9
Gns.....	62	8	20	10					

Ved den første optagning ca. 1. februar er der ikke fuld beregningsmæssig overensstemmelse mellem tallene, da opbevaringsprocenten her er et gennemsnit af 11 forsøg i modsætning til efterårsudbyttet, der er et gennemsnit af 12 forsøg. Ved første optagning var der i gennemsnit 71,8% brugelige hoveder og ved sidste optagning 62,1%. Svindet er altså steget fra 28,2% til 37,9%, der ved sidste optagning bestod af 8% affaldshoveder, 20% afpudsning og 10% åndings- og fordampningssvind. Det er

Tabel 6. Oversigt over opbevaringsforsøgene

Lb.-nr.	Brugelige hoveder pr. ha							Forholdstal for udbytte
	ved efter- årsop- tagning			I	I	I	II	
		hkg	pct.	store over 2 ¹ / ₂ kg	middel 1—2 ¹ / ₂ kg	ialt	ialt	
<i>Ved opbevaring til ca. 1. febr. — gns. 11 forsøg.</i>								
1.....	600	74.6	465	326	88	414	51	110
2.....	595	71.5	440	298	102	400	40	105
8.....	567	73.7	435	281	109	390	45	103
9.....	592	73.1	445	306	90	396	49	106
13.....	621	71.4	456	334	70	404	52	108
12.....	517	75.3	402	246	137	383	19	95
6.....	591	68.6	418	301	85	386	32	99
7.....	579	69.3	415	293	81	374	41	99
11.....	548	73.0	412	288	88	376	36	98
5.....	547	70.8	395	267	104	371	24	94
4.....	484	68.4	344	209	101	310	34	82
Gns.....	567	71.8	421					100
<i>Ved opbevaring til ca. 20. marts — gns. 12 forsøg.</i>								
1.....	600	67.5	405	262	77	339	66	115
2.....	595	62.9	374	240	87	327	47	106
8.....	567	64.7	367	227	100	327	40	104
9.....	592	62.0	367	215	100	315	52	104
13.....	621	57.8	359	228	81	309	50	102
12.....	517	67.1	347	165	156	321	26	99
6.....	591	57.9	342	218	86	304	38	97
7.....	579	59.2	343	213	95	308	35	97
11.....	548	62.6	343	212	88	300	43	97
5.....	547	62.0	339	196	115	311	28	96
4.....	484	58.3	282	153	88	241	41	80
Gns.....	567	62.1	352					100

hovedsagelig udbyttet efter sidste optagning, der ligger til grund for klassificeringen af de deltagende stammer, og procent brugelige hoveder har her varieret fra 57,8 til 67,5%.

I tabel 7 er angivet udbyttet i de enkelte år og ved de enkelte forsøgssteder, dels ved efterårsoptagningen, dels efter opbevaring til omkring 1. februar og efter opbevaring til omkring 20. marts. Blangstedgaard har de gennemsnitligt højeste udbytter, dernæst følger Spangsbjerg og Rønhave.

Tabel 7. Udbytte ved de enkelte forsøgssteder. Brugelige hoveder hkg/ha

Lb.-nr.	Blangstedg.		Rønhave		Spangsbjerg			Brøndum			Hornum		Alle
	1955	1956	1955	1956	1954	1955	1956	1954	1955	1956	1954	1956	
<i>Efterårsoptagningen</i>													
1.	618	825	421	718	742	626	711	470	647	530	546	346	600
2.	642	882	462	651	705	615	637	518	626	526	498	381	595
8.	578	816	471	665	659	590	665	491	632	482	444	312	567
9.	665	783	479	693	643	582	555	546	690	536	530	395	592
13.	707	941	569	775	617	454	666	503	708	583	507	417	621
12.	574	749	475	623	563	550	546	379	588	429	402	327	517
6.	673	876	359	714	538	623	629	538	648	542	556	398	591
7.	669	912	432	729	632	500	600	461	612	528	512	360	579
11.	622	811	390	688	641	373	581	457	608	507	523	371	548
5.	568	776	353	656	530	560	603	441	656	516	483	422	547
4.	540	809	418	662	490	415	550	318	530	434	362	278	484
Gns. . .	623	835	439	689	615	535	613	466	631	510	488	364	567
» ..	729		564		588			536			426		

Opbevaring til ca. 1. februar

1.	459	691	295	549	508	478	553	352	457	436	334	—	465
2.	490	671	228	462	523	423	451	384	423	417	366	—	440
8.	427	617	313	469	488	394	496	388	470	392	327	—	435
9.	505	567	319	495	481	400	381	443	477	440	384	—	445
13.	543	652	327	555	436	288	440	367	503	466	443	—	456
12.	461	542	351	443	418	387	422	295	437	337	330	—	402
6.	525	539	209	524	357	437	422	423	373	433	358	—	418
7.	442	594	287	514	430	342	407	368	391	418	367	—	415
11.	462	597	250	498	472	245	431	363	421	387	411	—	412
5.	435	588	186	498	371	407	394	348	447	411	261	—	395
4.	392	517	281	484	294	231	403	257	354	321	248	—	344
Gns. . .	467	598	277	499	434	367	436	363	432	405	348	—	421
» ..	533		388		412			400					

Opbevaring til ca. 20. marts

1.	442	586	247	462	419	438	475	301	428	408	411	245	405
2.	439	604	249	311	445	392	341	357	357	345	393	252	374
8.	380	578	268	410	399	371	385	354	396	343	352	173	367
9.	416	550	266	391	430	358	240	391	346	358	425	227	367
13.	443	599	348	387	362	262	278	316	339	336	391	246	359
12.	347	575	302	408	352	356	356	267	391	300	305	201	347
6.	401	568	148	315	319	369	265	386	326	375	405	225	342
7.	393	613	197	400	362	314	298	320	335	359	309	211	343
11.	422	515	232	403	352	237	304	331	351	327	403	234	343
5.	394	530	200	324	337	366	303	317	382	301	350	261	339
4.	345	487	217	413	198	241	270	229	310	288	230	159	282
Gns. . .	402	564	243	384	361	337	320	324	360	340	361	221	352
» ..	483		314		339			341			292		

Tabel 8. Oversigtstabel fra stammeforsøg med holdba
(Key table of variety trials with White Cabbage suitable for consumption)

Stammenavn (Strain)	Ant. 100 plt. (no. of 100 plants)	Ialt høstede hoveder hkg (total yield hkg)	pr. ha (per hectare) brugelige hoveder (usable product)				flade (flat)	runde ovale (round ovate)	
			efter- år hkg (autum hkg)	optagning fra kule (after storage)					
				ca. 1. febr.* (about Feb. 1st)		ca. 20. marts (about March) 20th			
				pct. (%)	hkg (hkg)	pct. (%)			hkg (hkg)
1. Amager høj A, Hunderup S 1957 Fht. for udb. (proportional)	202	636	600 106	74.6	465 110	67.5	405 115	13	50
2. Amager høj, Stensballe S 1957	201	652	595 105	71.5	440 105	62.9	374 106	11	40
8. Amager høj B, Hunderup S 1957	202	613	567 100	73.7	435 103	64.7	367 104	12	57
9. Amager Vinter, Weibull S 1957	204	669	592 104	73.1	445 106	62.0	367 104	13	48
13. Amager Stenhoved, Ny Munkegaard S 1957	202	721	621 110	71.4	456 108	57.8	359 102	23	50
12. Amager høj, Tagenshus S 1957	202	564	517 91	75.3	402 95	67.1	347 99	5	32
6. Amager Vinter	203	685	591 104	68.6	418 99	57.9	342 97	4	19
7. Amager Vinter	199	666	579 102	69.3	415 99	59.2	343 97	5	23
11. Amager Vinter	200	654	548 97	73.0	412 98	62.6	343 97	8	38
5. Amager høj	203	627	547 96	70.8	395 94	62.0	339 96	4	19
4. Amager høj	199	544	484 85	68.4	344 82	58.3	282 80	14	52
Gennemsnit (Average)	202	639	567	71.8	421	62.1	352		

* 11 forsøg.

inter-hvidkål 1954—57. Gns. 12 forsøg
 during winter and spring. 1954—57. Average 12 trials.

% hoveder er (% heads are)					% hoveder lukker med (% heads close with)			Stokhøjde i cm (height of stem in cm)	Stokh. i hov. i % af hov. højde (height of stem in head in % of height of head)	Karakter for (Marks for) 10 = bedst (10 = best)		
allon- for- nede (bal- loon taped)	spidse (point- ed)	lyse- grønne (light- green)	grønne (green)	mørke- grønne (dark- green)	2 blade (2 leaves)	3-4 blade (3-4 leaves)	over 4 blade (more than 4 leaves)			hoved- tæth- (firm- ness)	ribbe- finhed (fine- ness of ribs)	udse. efter afpuds- ning sidste opt. (appea- rance af- ter stor- age)
36	1	37	23	40	54	37	9	28	68	6	5	7
49	—	34	46	20	59	34	7	30	67	7	7	7
29	2	37	36	27	59	35	6	27	62	6	7	7
39	—	26	40	34	58	36	6	30	68	8	7	7
27	—	20	50	30	58	35	7	30	65	7	6	6
63	—	25	28	47	48	41	11	36	66	7	6	8
77	—	34	34	32	63	33	4	33	70	6	6	6
72	—	22	43	35	57	36	7	33	67	7	7	6
54	—	26	46	28	63	34	3	33	69	7	6	6
77	—	34	24	42	61	32	7	36	69	7	7	7
33	1	22	50	28	46	37	17	30	68	6	6	6

SAMMENDRAG

Tabel 8 giver en oversigt over resultaterne fra 12 forsøg, hvoraf afgrøder fra de 7 har været opbevaret i ventileret lagerrum og 5 i almindelig jordkule.

Stammerne er i alle tabeller opstillet efter udbyttet ved sidste optagning.

Ved efterårsoptagningen er der i gennemsnit høstet 567 hkg/ha brugelige hoveder med en variation fra 484 hkg til 621 hkg/ha. Hovederne er forsøgsopbevaret, og omkring 1. februar er første halvdel af forsøget taget frem og omkring 20. marts er den anden halvdel behandlet. Ved første optagning var der gennemsnitligt 71,8% brugelige hoveder og ved anden optagning 62,1% med en variation fra 57,8 til 67,5%. Ved sidste optagning bestod det gennemsnitlige svind af 8% affaldshoveder, 20% afpudsning og 10% fordampnings- og åndingssvind.

Endvidere er i tabellen givet oplysninger om egenskaber som hovedform, hovedtæthed, farve, lukning, stokhøjde, ribbefinhed og udseende efter opbevaringen. Ingen af numrene har særlig udpræget dårlige egenskaber.

Navnene på stammerne har navneudvalget under Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter haft lejlighed til at korrigere ved bedømmelser i marken.

Af de prøvede stammer er anerkendt 6, hvoraf de 5 ligger over gennemsnit ved optagning sidst i marts, og den sidste har et særligt fint udseende efter afpudsningen og et udbytte, der på dette tidspunkt ligger omkring gennemsnittet. Disse 6 stammer vedføjes S 1957.

Beskrivelse af stammerne

Lbnr. 1. Amager høj A, Hunderup S 1957. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Tidligere anerkendt som Fuglgaard S 1942 og efter ejerskifte Hunderup P 1946.

Særdeles yderig stamme, der har givet et meget stort udbytte ved efterårsoptagning og forsøgets højeste udbytte efter vinteropbevaring. Det er en ensartet, kraftig kål, stokhøjde ca. 28 cm,

med ret faste, runde-ballonformede, kraftig grønne, noget blå-duggede hoveder med fin lukning. Den indre kvalitet er noget grov.

Lbnr. 2. Amager høj, Stensballe S 1957. Ejer: A/S Østergaards Frøavl, Stensballe pr. Horsens.

Yderig stamme, der har givet et stort udbytte både ved efterårsoptagning og efter vinteropbevaring. Det er en ensartet, kraftig kål, stokhøjde ca. 30 cm, med faste, runde-ballonformede, grønne hoveder med tydelige bladribber og fin lukning. Den indre kvalitet er fin.

Lbnr. 8. Amager høj B, Hunderup S 1957. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Stammen er fremkommet ved krydsning i 1942 mellem Amager høj, Fuglgaard S 1942 og Durabel med følgende familieavl.

Yderig stamme, der har givet et godt udbytte både ved efterårsoptagning og efter vinteropbevaring. Det er en ensartet, noget blådugget, kraftig kål, stokhøjde ca. 27 cm, med ret faste, runde-ballonformede, grønne hoveder med fin lukning. Den indre kvalitet er fin med lav indvendig stok.

Lbnr. 9. Amager Vinter, Weibull S 1957. Ejer: W. Weibull AB, Landskrona, Sverige. Tidligere anerkendt i 1953 som første-klasses stamme ved Statens Trädgårdsförsök, Alnarp, Sverige.

Yderig stamme, der har givet et godt udbytte både ved efterårsoptagning og efter vinteropbevaring. Det er en ensartet, kraftig kål, stokhøjde ca. 30 cm, med særdeles faste, runde-ballonformede, grønne hoveder med fin lukning. Den indre kvalitet er fin.

Lbnr. 13. Amager Stenhoved, Ny Munkegaard S 1957. Ejer: Fa. J. E. Ohlsens Enke, København. Tidligere anerkendt som Ny Munkegaard S 1942, P 1946, S 1948 og P 1954.

Den har givet forsøgets højeste udbytte ved efterårsoptagning og holder sig fint til februar, men egner sig næppe til helt sen opbevaring. Det er en ensartet, kraftig kål, stokhøjde ca. 30 cm, med faste, flade-runde, grønne-lysegrønne hoveder med fin lukning. Den indre kvalitet er lidt grov.

Lbnr. 12. Amager høj, Tagenshus S 1957. Ejer: A. Hansens Amagerfrø, Kastrup. Tidligere anerkendt som Vesterbo S 1942.

Den har ved efterårsoptagning givet et meget beskedent udbytte, men ved den sene optagning har den næsthøjest holdbarhedsprocent med et udbytte omkring gennemsnittet. Det er en ensartet, middelkraftig kål, højstokket ca. 36 cm, med faste, ballonformede, mørkegrønne hoveder med ret god lukning. Den indre kvalitet er lidt grov, men udseende efter afpudsning er særdeles godt, grundet på den fine grønne farve.

SUMMARY

Variety trials with White Cabbage suitable for consumption during winter and spring, 1954—57

The variety trials were carried out at the Research Stations Blangstedgaard, Rønhave, Spangsbjerg and Hornum, and stationed at Brøndum, near Esbjerg.

In the trials 11 strains, all of the medium- and long-stemmed type of Danish Ballhead, were included.

The cabbage were harvested in the middle of November, and at that time the average yield of usable product was 567 hectokilos per hectare (hkg/ha) ranging from 484 to 621 hkg/ha. The heads were then stored in ventilated storagerooms and in clamps.

The cabbage were taken out in two sets, on February 1st and March 20th respectively. On February 1st the average per cent (pct.) of usable product was 71,8, and on March 20th it was 62,1, ranging from 57,8 to 67,5%, the average loss consisting of 8% destroyed heads, 20% from cleaning off of heads, and 10% from evaporation and respiration.

The main data are given in table on page 914, which also includes some characteristics of importance for the growing value of the different strains.

Six of the strains have been approved, and marked with the sign S 1957, five of these strains are all high yielding and of a good keeping quality, the last of them has a very fine appearance after storing combined with a good keeping quality.